

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Αγράφων 3-5, Μαρούσι
Τ.Κ. 15123
Τηλ. 2105212000
www.eody.gov.gr
Facebook: @eody
Twitter: @eody_gr

Πληροφορίες:

**Διεύθυνση Επιδημιολογικής Επιτήρησης &
Παρέμβασης για Λοιμώδη Νοσήματα
Τμήμα Νοσημάτων που Μεταδίδονται με
Διαβιβαστές**

ΔΑΝΑΗ ΠΕΡΒΑΝΙΔΟΥ, 2108899052
email:d.pervanidou@eody.gov.gr

Ε.Ο.Δ.Υ.

ΚΠ 1747 / 2022 - 17/01/2022

Προς :

Πίνακας Αποδεκτών

Κοινοποίηση:

Πίνακας Κοινοποιήσεων

Θέμα: «Νοσήματα που μεταδίδονται με κουνούπια: Ολοκληρωμένα προγράμματα διαχείρισης κουνουπιών - Εκτίμηση κινδύνου - Επιτήρηση - Πρόληψη, περίοδος μετάδοσης 2022»

Αξιότιμοι κ.κ.,

Όπως γνωρίζετε, τα τελευταία έτη καταγράφονται στην Ελλάδα κρούσματα λοιμώξεων που μεταδίδονται με κουνούπια, όπως κρούσματα λοίμωξης από τον ιό του Δυτικού Νείλου και σποραδικά κρούσματα ελονοσίας. Με στόχο την προάσπιση της υγείας του πληθυσμού από τα νοσήματα που μεταδίδονται με κουνούπια και τον περιορισμό της εξάπλωσής τους κατά την ερχόμενη περίοδο μετάδοσης 2022, θα θέλαμε να τονίσουμε σε όλες τις αρμόδιες αρχές την ανάγκη έγκαιρου και ορθού προγραμματισμού των δράσεων για την πρόληψη και αντιμετώπιση της ετήσιας εποχικής έξαρσης των νοσημάτων αυτών. Πιο συγκεκριμένα, με την επιστολή αυτή, θα θέλαμε να επισημάνουμε την κρισιμότητα της έγκαιρης έναρξης και συστηματικής υλοποίησης ολοκληρωμένων προγραμμάτων διαχείρισης κουνουπιών και άλλων δράσεων πρόληψης νοσημάτων που μεταδίδονται με κουνούπια στην περιοχή ευθύνης σας, για την περίοδο μετάδοσης 2022, ανάλογα με την εκτίμηση κινδύνου της μετάδοσής τους σε τοπικό επίπεδο.

Παρακάτω περιγράφονται οι συνιστώμενες δράσεις δημόσιας υγείας και συγκεκριμένα:

A. Δράσεις επιτήρησης και διαχείρισης των κουνουπιών.

B. Εκτίμηση κινδύνου, δράσεις επιτήρησης και πρόληψης για:

- i) τη λοίμωξη από ιό Δυτικού Νείλου,
- ii) την ελονοσία,
- iii) νοσήματα που μεταδίδονται με κουνούπια *Aedes*.

Γ. Συστάσεις για την ανταλλαγή – ροή πληροφορίας.

Δ. Δράσεις ενημέρωσης κοινού.

A. Δράσεις επιτήρησης και διαχείρισης των κουνουπιών:

Με στόχο τη μείωση του κινδύνου μετάδοσης νοσημάτων που μεταδίδονται με κουνούπια στη χώρα, οι δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης αυτών των νοσημάτων θα πρέπει να αποτελούν / παραμένουν **θέμα υψηλής προτεραιότητας** στη λίστα των δράσεων προστασίας της δημόσιας υγείας των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης. Ένας από τους θεμελιώδεις πυλώνες για την πρόληψη της μετάδοσης αυτών των νοσημάτων είναι η μείωση του πληθυσμού των κουνουπιών, που επιτυγχάνεται με την υλοποίηση **ολοκληρωμένων προγραμμάτων διαχείρισής τους**, σύμφωνα και με τις σχετικές Εγκυκλίους του Υπουργείου Υγείας. Η επιτυχία των προγραμμάτων αυτών

εξαρτάται από την **έγκαιρη έναρξη** των έργων, τη **σωστή εκτέλεση** και **παρακολούθησή** τους και τη **συστηματική διενέργεια** εφαρμογών βιοκτόνων, **τουλάχιστον** καθόλη τη διάρκεια της περιόδου κυκλοφορίας των κουνουπιών (Άνοιξη έως και Φθινόπωρο), βάσει των εντομολογικών δεδομένων, που θα πρέπει συστηματικά να συλλέγονται.

Τα **ολοκληρωμένα προγράμματα διαχείρισης κουνουπιών** περιγράφονται αναλυτικά στις σχετικές Εγκυκλίους του Υπουργείου Υγείας, και περιλαμβάνουν (επιγραμματικά):

- **Έγκαιρη και συστηματική διαχείριση (περιορισμό) των εστιών αναπαραγωγής των κουνουπιών.**
- Συστηματική **εντομολογική επιτήρηση**, για την εκτίμηση κινδύνου, τον καθορισμό των ενδεικνυόμενων δράσεων ελέγχου των κουνουπιών και αξιολόγηση των έργων, σε τοπικό επίπεδο. Η διενέργεια εντομολογικής επιτήρησης θα πρέπει να περιγράφεται στις προκηρύξεις των έργων και να προβλέπεται ειδικός προϋπολογισμός για την κάλυψή της. Τα έργα εντομολογικής επιτήρησης θα πρέπει να διενεργούνται ιδανικά καθόλη τη διάρκεια του έτους, και οπωσδήποτε καθόλη την περίοδο κυκλοφορίας των κουνουπιών (κατ' ελάχιστο από την Άνοιξη έως και το Φθινόπωρο).
- **Έγκαιρη και συστηματική εφαρμογή προνυμφοκτονιών**, σε τακτική βάση, ανάλογα με τα αποτελέσματα της εντομολογικής επιτήρησης.
- **Εφαρμογή έκτακτων μέτρων ελέγχου** των κουνουπιών (προνυμφών ή και ακμαίων), όταν και εφόσον κριθεί απαραίτητη και κατόπιν εκτίμησης κινδύνου, ιδίως σε περίπτωση εμφάνισης κρουσμάτων ή συρροής (ανάλογα με το νόσημα και τα συνιστώμενα μέτρα απόκρισης), και σύμφωνα με τις διαδικασίες που περιγράφονται στη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας. Έκτακτα μέτρα ελέγχου πληθυσμών κουνουπιών (έκτακτες εφαρμογές βιοκτόνων) έχουν συσταθεί στο παρελθόν στη χώρα μας, από τα μέσα της Άνοιξης έως και τις αρχές του Χειμώνα (Δεκέμβριο), και ως εκ τούτου θα πρέπει να προβλέπονται στα έργα που προκηρύσσονται, ώστε να μπορούν να καλύπτουν όλη τη διάρκεια πιθανής δραστηριότητας των κουνουπιών.

Για την επιτυχή υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών, είναι σκόπιμη η πρόβλεψη και εξασφάλιση **επαρκούς προϋπολογισμού**. Επιπρόσθετα, όπως τονίζεται και στις σχετικές Εγκυκλίους του Υπουργείου Υγείας, συνιστάται η προκήρυξη και υλοποίηση **προγραμμάτων πολυετούς διάρκειας**, ώστε να μπορεί να εξασφαλίζεται η αδιάκοπη εφαρμογή τους **καθόλη τη διάρκεια του έτους**, η έγκαιρη έναρξη των εφαρμογών σε κάθε περίοδο μετάδοσης και η επαρκής κάλυψη όλης της περιόδου δραστηριότητας των κουνουπιών.

Σκόπιμη κρίνεται η **διατομεακή συνεργασία των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης Α και Β βαθμού**, για την από κοινού οργάνωση -ή και υλοποίηση- των έργων και τον επακριβή καθορισμό των αρμοδιοτήτων, σε κάθε περιοχή.

Προκειμένου να διευκολυνθεί ο προγραμματισμός των υπηρεσιών σας για τα ανωτέρω έργα, ο Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας (Ε.Ο.Δ.Υ.) σας υπενθυμίζει τα **βασικά προτεινόμενα βήματα** και τις κύριες δράσεις, έτσι ώστε να επιτευχθεί η έγκαιρη οργάνωση και έναρξη των έργων διαχείρισης κουνουπιών για την περίοδο μετάδοσης 2022 και τις ερχόμενες περιόδους μετάδοσης (βλ. συνημμένο αρχείο).

Β. Εκτίμηση κινδύνου μετάδοσης νοσημάτων που μεταδίδονται με κουνούπια - Επιτήρηση - Πρόληψη:

Ι. Λοίμωξη από ιό Δυτικού Νείλου:

Από το 2010 και μετά καταγράφεται στη χώρα μας -σχεδόν ετησίως- εποχική εμφάνιση περιστατικών σε ανθρώπους και ζώα, σε κάθε περίοδο κυκλοφορίας των κουνουπιών, ενώ κυκλοφορία του ιού έχει καταγραφεί σε όλες τις Περιφέρειες. Βάσει των επιδημιολογικών δεδομένων, εκτιμάται ότι **ο ιός του Δυτικού Νείλου έχει εγκατασταθεί (και) στη χώρα μας** και θεωρείται **αναμενόμενη η επανεμφάνιση περιστατικών** στη χώρα, στην ερχόμενη και σε επόμενες περιόδους μετάδοσης, σε γνωστές ή και σε νέες περιοχές. Λόγω της σύνθετης επιδημιολογίας του, είναι απρόβλεπτη η κυκλοφορία του ιού και η γεωγραφική κατανομή των περιστατικών σε κάθε περίοδο μετάδοσης (Μάιο – Νοέμβριο).

Όσον αφορά στον **κίνδυνο μετάδοσης της λοίμωξης από τον ιό του Δυτικού Νείλου**, όλες οι περιοχές της χώρας θεωρούνται ευάλωτες, με πιθανή την εμφάνιση ή επανεμφάνιση περιστατικών κατά την περίοδο κυκλοφορίας των κουνουπιών 2022, με μεγαλύτερη πιθανότητα κυκλοφορίας του ιού στις ευρύτερες περιοχές όπου καταγράφηκαν περιστατικά της λοίμωξης -σε ανθρώπους ή ζώα- στο παρελθόν, κατά τα τελευταία έτη, και στις γειτονικές τους περιοχές, καθώς και σε περιοχές με καταγραφείσα κυκλοφορία του ιού σε κουνούπια ή ζώα (παρελθούσα ή τρέχουσα).

Επιδημιολογική επιτήρηση της λοίμωξης από ιό Δυτικού Νείλου σε ανθρώπους: Όπως γνωρίζετε, στο πλαίσιο της ενισχυμένης επιτήρησης της λοίμωξης και με στόχο την άμεση ενημέρωση των αρχών δημόσιας υγείας και την άμεση απόκριση σε τοπικό επίπεδο, σε κάθε περίοδο μετάδοσης, ο Ε.Ο.Δ.Υ. διερευνά και ενημερώνει άμεσα για τα

διαγνωσμένα κρούσματα τις αρμόδιες αρχές δημόσιας υγείας των Περιφερειών και -για τα πρώτα κρούσματα των Δήμων- τις αντίστοιχες δημοτικές αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης. Όλες οι απαραίτητες πληροφορίες για τα διαγνωσμένα κρούσματα διατίθενται από τον Ε.Ο.Δ.Υ. άμεσα στις Γενικές Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειών, από τις οποίες ενημερώνονται -κατά την κρίση τους- όλες οι λοιπές αρμόδιες αρχές (σε επίπεδο Περιφέρειας, Περιφερειακής Ενότητας και Δήμου) και οι εμπλεκόμενοι φορείς. Επίσης, εβδομαδιαίες εκθέσεις επιδημιολογικής επιτήρησης της λοίμωξης από τον ιό του Δυτικού Νείλου (με τη γεωγραφική κατανομή των κρουσμάτων σε επίπεδο Δήμου) αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Ε.Ο.Δ.Υ., καθόλη την περίοδο μετάδοσης.

Με στόχο την πιο ολοκληρωμένη ενημέρωσή σας για την καθολική εικόνα της επιδημιολογίας της νόσου τα τελευταία έτη και τη συνεπακόλουθη στήριξη αποφάσεων εκτίμησης κινδύνου, το Τμήμα Νοσημάτων που Μεταδίδονται με Διαβιβαστές του Ε.Ο.Δ.Υ. θα αποστέλλει προσεχώς προς τις αρμόδιες Γενικές Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας των Περιφερειών, συγκεντρωτικό αρχείο - Πίνακα με όλα τα διαγνωσμένα κρούσματα λοίμωξης από ιό του Δυτικού Νείλου που καταγράφηκαν σε κάθε Περιφέρεια, κατά τα προηγούμενα έτη, σε επίπεδο οικισμού πιθανής έκθεσης (ανά οικισμό, Περιφερειακή Ενότητα και έτος).

Επιτήρηση της λοίμωξης σε ζώα: Οι εθνικές αρχές υγείας των ζώων στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων διενεργούν δράσεις ενισχυμένης επιτήρησης της λοίμωξης από ιό Δυτικού Νείλου σε ιπποειδή και πτηνά. Ο Ε.Ο.Δ.Υ. και οι εθνικές αρχές υγείας των ζώων ανταλλάσσουν επιδημιολογικές πληροφορίες σχετικά με τα κρούσματα σε ανθρώπους και ζώα. Κατόπιν της σχετικής ενημέρωσής του, ο Ε.Ο.Δ.Υ. ενημερώνει άμεσα τις τοπικές αρχές δημόσιας υγείας των Περιφερειών για την καταγραφή κρουσμάτων σε ζώα (ιπποειδή, πτηνά).

Εντομολογική επιτήρηση: Τα προγράμματα διαχείρισης κουνουπιών συνιστάται -στο πλαίσιο της εντομολογικής επιτήρησης- να περιλαμβάνουν τη διενέργεια ελέγχου των συλλεχθέντων κουνουπιών για τον ιό του Δυτικού Νείλου, με στόχο την έγκαιρη ανίχνευση και παρακολούθηση της κυκλοφορίας του ιού στις επιτηρούμενες περιοχές και την έγκαιρη εντατικοποίηση στοχευμένων μέτρων πρόληψης. Τα συλλεχθέντα κουνούπια μπορούν να αποστέλλονται για περαιτέρω έλεγχο για τον ιό σε εξειδικευμένα εργαστήρια (όπως π.χ. στη Μονάδα Ιατρικής Εντομολογίας της Σχολής Δημόσιας Υγείας Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, κατόπιν σχετικής συνεννόησης και επικοινωνίας με το εργαστήριο, τηλ. 213 2010 325, 318).

Ο Ε.Ο.Δ.Υ. -σε κάθε περίοδο μετάδοσης- διενεργεί/ συμμετέχει σε έργο ενεργητικής εντομολογικής επιτήρησης σε διάφορες περιοχές της χώρας (με διάθεση ικανού προϋπολογισμού), σε συνεργασία με αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης και τους αναδόχους αυτών ή απευθείας με ανάδοχες εταιρείες, με τη Μονάδα Ιατρικής Εντομολογίας της Σχολής Δημόσιας Υγείας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και με το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο. Το έργο περιλαμβάνει ταυτοποίηση των ειδών κουνουπιών που συλλέγονται, καθώς και τον έλεγχο της παρουσίας του ιού του Δυτικού Νείλου σε συλλεχθέντα κουνούπια, ως ενός συστήματος έγκαιρης ειδοποίησης της κυκλοφορίας του ιού σε τοπικό επίπεδο.

Στο πλαίσιο αυτού του έργου, ο Ε.Ο.Δ.Υ. ενημερώνει άμεσα τις τοπικές αρχές δημόσιας υγείας των Περιφερειών για την τρέχουσα καταγραφή κυκλοφορίας του ιού του Δυτικού Νείλου σε κουνούπια, με στόχο την έγκαιρη υλοποίηση στοχευμένων δράσεων απόκρισης (εντατικοποίησης έργων διαχείρισης κουνουπιών/ εφαρμογών βιοκτόνων, δράσεων ενημέρωσης κοινού). Για το σύνολο των αποτελεσμάτων της εντομολογικής επιτήρησης ενημερώνονται -μέσω ενεργού διαδικτυακής πλατφόρμας/ φύλλου εργασίας Googlesheet-οι Γενικές Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειών, από τις οποίες ενημερώνονται -κατά την κρίση τους- οι λοιπές αρμόδιες αρχές, σε επίπεδο Περιφέρειας, Περιφερειακής Ενότητας και Δήμου και οι εμπλεκόμενοι φορείς.

II. Ελονοσία:

Η καταγραφή εγχώριων κρουσμάτων σε διάφορες -κυρίως αγροτικές- περιοχές της χώρας, από το 2009 και μετά, υποδηλώνει ότι είναι υπαρκτός ο κίνδυνος τοπικής μετάδοσης της νόσου σε ορισμένες ευάλωτες περιοχές της χώρας, όπου συνδυάζεται η παρουσία του κατάλληλου διαβιβαστή - Ανωφελούς κουνουπιού με την παρουσία ασθενών με ελονοσία, που έρχονται από ενδημικές χώρες. Μέτρα πρόληψης και διαχείρισης της νόσου περιγράφονται αναλυτικά στο Σχέδιο Δράσης για την Αντιμετώπιση της Ελονοσίας «ΜΕΡΟΠΗ» του Υπουργείου Υγείας (ΑΔΑ: 7800465ΦΥΟ-ΖΨΒ). Όσον αφορά στην **πρόληψη τοπικής μετάδοσης ελονοσίας**, ιδιαίτερη μέριμνα θα πρέπει να ληφθεί για την επιτυχή εφαρμογή και εντατικοποίηση των έργων διαχείρισης Ανωφελών κουνουπιών- διαβιβαστών και άλλων δράσεων πρόληψης, κατά προτεραιότητα σε περιοχές με αυξημένο κίνδυνο εμφάνισης εγχώριας μετάδοσης ελονοσίας.

Περιοχές με αυξημένο κίνδυνο εμφάνισης εγχώριας μετάδοσης ελονοσίας θεωρούνται:

- όλες οι περιοχές στις οποίες καταγράφηκαν εγχώρια κρούσματα της νόσου τα τελευταία έτη,

- αγροτικές και περιαστικές περιοχές, καθώς και αστικές περιοχές με επιβεβαιωμένη ή πιθανή κυκλοφορία Ανωφελών κουνουπιών, με καταγραφή εισαγόμενων κρουσμάτων ελονοσίας ή με πληθυσμούς ατόμων που έρχονται από ενδημικές για την ελονοσία χώρες (είτε μεταναστών/ προσφύγων ή ταξιδιωτών/ τουριστών).

Μεγαλύτερου κινδύνου θεωρούνται οι περιοχές όπου έχουν καταγραφεί -τα τελευταία έτη- συρροές εγχώριων κρουσμάτων ή εγχώρια κρούσματα ελονοσίας σε σειρά ετών.

Ο Ε.Ο.Δ.Υ. διενεργεί άμεση διερεύνηση κάθε δηλωθέντος κρούσματος ελονοσίας, ώστε να διευκρινισθεί εάν πρόκειται για εισαγόμενο κρούσμα ή εάν υπάρχουν ενδείξεις εγχώριας μετάδοσης, και διενεργεί άμεσα δράσεις εκτίμησης κινδύνου και -αναλόγως- στοχευμένες δράσεις απόκρισης σε τοπικό επίπεδο (ενίσχυση επιδημιολογικής επιτήρησης, ενημέρωση φορέων, επαγγελματιών υγείας, τοπικού πληθυσμού, συστάσεις για εντατικοποίηση έργων διαχείρισης κουνουπιών – διαβιβαστών).

Σε κάθε περίπτωση τρέχουσας καταγραφής εισαγόμενου (ή εγχώριου) περιστατικού ελονοσίας, θα πρέπει να γίνεται άμεσα **εκτίμηση κινδύνου τοπικής μετάδοσης της νόσου**, με αξιολόγηση και συνεκτίμηση παραγόντων κινδύνου, οι οποίοι περιλαμβάνουν (ενδεικτικά):

- παραμονή του ασθενούς σε αγροτική/ περιαστική περιοχή/ περιοχή με επιβεβαιωμένη ή πιθανή παρουσία Ανωφελών κουνουπιών, κατά την περίοδο μετάδοσης του ασθενούς,
- τρέχοντα εντομολογικά δεδομένα από την περιοχή/ καταγραφή πληθυσμών Ανωφελών κουνουπιών – διαβιβαστών (διαθέσιμα δεδομένα και δεδομένα από έκτακτη τοποθέτηση παγίδας),
- διάρκεια της περιόδου μετάδοσης του ασθενούς (από την έναρξη συμπτωμάτων μέχρι τη θεραπεία του),
- αναφορά παρουσίας/ όχλησης/ τσιμπημάτων κουνουπιών από τον ασθενή (κατά την περίοδο μετάδοσης),
- παρουσία άλλων ύποπτων περιστατικών στο περιβάλλον του ασθενούς.

Σε περιπτώσεις που εκτιμάται ότι υπάρχει πιθανότητα να έχει μεταδοθεί το παράσιτο από τον μεταδοτικό ασθενή σε Ανωφελή κουνούπια - διαβιβαστές, συνιστάται έκτακτη εντατικοποίηση των κατάλληλων έργων διαχείρισης των κουνουπιών – διαβιβαστών και δράσεων ενημέρωσης για την προστασία από κουνούπια, στην ευρύτερη περιοχή.

III. Νοσήματα που μεταδίδονται με κουνούπια *Aedes albopictus*:

Η **παρουσία του κουνουπιού *Aedes albopictus*** («Ασιατικού κουνουπιού τίγρη») σε διάφορες περιοχές της χώρας καθιστά υπαρκτό τον κίνδυνο τοπικής μετάδοσης ιών, όπως του Δάγκειου πυρετού, Chikungunya και Zika, μετά την εισαγωγή τους στη χώρα μέσω μολυνθέντων ταξιδιωτών, κατά την περίοδο κυκλοφορίας αυτών των κουνουπιών, γεγονός που αυξάνει ακόμη περισσότερο την ανάγκη εγρήγορσης των υπηρεσιών δημόσιας υγείας και την ανάγκη λήψης στοχευμένων προληπτικών μέτρων για τη μείωση των πληθυσμών και αυτών των κουνουπιών. Εγχώρια μετάδοση ιών Δάγκειου πυρετού, Chikungunya και Zika, μέσω αυτών των κουνουπιών, συνέβη τα προηγούμενα έτη σε γειτονικές χώρες της νότιας Ευρώπης (σποραδικά κρούσματα, αλλά και συρροές).

Όσον αφορά στην **πρόληψη τοπικής μετάδοσης νοσημάτων που μεταδίδονται με κουνούπια *Aedes albopictus*** (όπως Δάγκειου πυρετού, Chikungunya και Zika), ιδιαίτερη μέριμνα θα πρέπει να ληφθεί για την εντατικοποίηση των έργων διαχείρισης των συγκεκριμένων κουνουπιών, με προτεραιότητα σε περιοχές όπου συνδυάζεται η κυκλοφορία κουνουπιών *Aedes albopictus* και η (πιθανή) παρουσία ταξιδιωτών/ ατόμων που έρχονται από ενδημικές χώρες του εξωτερικού (π.χ. από χώρες της κεντρικής και νότιας Αμερικής, της Αφρικής, της νότιας/ νοτιοανατολικής Ασίας, νήσους του Ειρηνικού ωκεανού), όπως π.χ. σε μεγάλα αστικά κέντρα, τουριστικούς προορισμούς της χώρας, περιοχές όπου διαμένουν άτομα που έρχονται από ενδημικές χώρες ή εργάζονται κατά διαστήματα σε ενδημικές χώρες. Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερη βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στην ενίσχυση των **δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης** του κοινού, για την **ενεργό συμμετοχή της κοινότητας** στην εξάλειψη των εστιών αναπαραγωγής των κουνουπιών αυτών σε ιδιωτικούς χώρους. Σε περίπτωση καταγραφής εισαγόμενου κρούσματος, τα συνιστώμενα μέτρα και δράσεις απόκρισης περιγράφονται στην Εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας με θέμα «Σχέδιο διαχείρισης των διαβιβαστών σε περίπτωση κρούσματος Δάγκειου πυρετού, λοίμωξης από ιό Chikungunya ή Zika» (ΑΔΑ: ΩΜΙ7465ΦΥΟ-Χ4Θ).

Γ. Ανταλλαγή – ροή πληροφορίας:

Όπως περιγράφεται και παραπάνω, ο Ε.Ο.Δ.Υ. ενημερώνει άμεσα τις τοπικές αρχές - περιφερειακές αρχές δημόσιας υγείας για όλα τα δηλωθέντα κρούσματα νοσημάτων που μεταδίδονται με κουνούπια σε ανθρώπους, καθώς και για δεδομένα κυκλοφορίας του ιού του Δυτικού Νείλου από άλλα συστήματα επιτήρησης που λειτουργούν (εντομολογικής επιτήρησης και επιτήρησης της λοίμωξης σε ζώα), και για τα οποία ενημερώνεται από άλλους εθνικούς ή ακαδημαϊκούς φορείς. Ταυτόχρονα, ο Ε.Ο.Δ.Υ. ενημερώνει τις τοπικές Μονάδες Υγείας (όπου αυτό είναι

εφικτό) για την καταγραφή κρουσμάτων ή την κυκλοφορία παθογόνων (π.χ. ιού Δυτικού Νείλου) στην περιοχή, με συστάσεις εγρήγορσης των επαγγελματιών υγείας για ύποπτα κρούσματα.

Στο πλαίσιο της συνεργασίας των εθνικών και περιφερειακών αρχών δημόσιας υγείας και των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης, και με στόχο τη -συστηματική και έκτακτη- εκτίμηση κινδύνου για την τοπική μετάδοση νοσημάτων που μεταδίδονται με κουνούπια, παρακαλούμε όπως κοινοποιούνται στο Υπουργείο Υγείας (Επιτροπή για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση Τροπικών Νοσημάτων) και στον Ε.Ο.Δ.Υ. (στο Τμήμα Νοσημάτων που Μεταδίδονται με Διαβιβαστές) τα δεδομένα των έργων εντομολογικής επιτήρησης που υλοποιούνται στην περιοχή ευθύνης σας, τακτικά, σε εύλογο χρονικό διάστημα, και άμεσα σε κάθε περίπτωση καταγραφής κυκλοφορίας του ιού του Δυτικού Νείλου (π.χ. καταγραφής θετικού αποτελέσματος για ιό Δυτικού Νείλου σε κουνούπια), ή όταν ζητούνται δεδομένα σε έκτακτες περιπτώσεις (π.χ. καταγραφή κρούσματος).

Επίσης, παρακαλούμε όπως ενημερώνετε το Υπουργείο Υγείας και τον Ε.Ο.Δ.Υ. για τα προγράμματα ελέγχου της κυκλοφορίας του ιού του Δυτικού Νείλου σε ζώα/πτηνά, που τυχόν υλοποιούνται στην περιοχή ευθύνης σας, καθώς και για τα αποτελέσματα/ δεδομένα αυτών των προγραμμάτων, τακτικά, σε εύλογο χρονικό διάστημα, και άμεσα σε κάθε περίπτωση καταγραφής κυκλοφορίας του ιού του Δυτικού Νείλου (και) από τα προγράμματα αυτά (δηλαδή σε περίπτωση καταγραφής θετικού αποτελέσματος σε ζώα/πτηνά που να υποδηλώνει πρόσφατη λοίμωξη). Παράλληλα, επισημαίνουμε ότι θα πρέπει να γίνεται -με βάση την κείμενη νομοθεσία- η δήλωση στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων όλων των κρουσμάτων λοίμωξης από τον ιό του Δυτικού Νείλου σε ζώα/πτηνά.

Τα ανωτέρω δεδομένα επιτήρησης χρησιμοποιούνται -με εμπιστευτικό τρόπο- από τις αρμόδιες εθνικές αρχές, σε πραγματικό χρόνο, για εκτίμηση του κινδύνου μετάδοσης νοσημάτων που μεταδίδονται με κουνούπια σε τοπικό επίπεδο και συνεκτιμώνται για τον χαρακτηρισμό/ αποχαρακτηρισμό «επηρεαζόμενων» περιοχών, από την αρμόδια «Ομάδα Εργασίας για τον καθορισμό επηρεαζόμενων περιοχών από νοσήματα που μεταδίδονται με διαβιβαστές» του Υπουργείου Υγείας.

Επιπρόσθετα, με στόχο την αξιολόγηση όλων των διαθέσιμων παραμέτρων για την εκτίμηση κινδύνου, ο Ε.Ο.Δ.Υ. προσπαθεί να συλλέγει στοιχεία σχετικά με το στάδιο υλοποίησης των έργων διαχείρισης κουνουπιών, ανά Περιφέρεια ή Περιφερειακή Ενότητα. Παρακαλούμε για τη συνεργασία σας στη συλλογή αυτών των πληροφοριών και την αποστολή των αντίστοιχων στοιχείων στον Ε.Ο.Δ.Υ., με τη διαδικασία που θα υποδειχθεί.

Δ. Δράσεις ενημέρωσης κοινού:

Συνιστώνται **δράσεις ενημέρωσης του κοινού** για τη λήψη μέτρων ατομικής προστασίας από τα κουνούπια και την ενεργό συμμετοχή της κοινότητας στον περιορισμό των εστιών αναπαραγωγής των κουνουπιών. Για τον σκοπό αυτό, ο Ε.Ο.Δ.Υ. έχει δημιουργήσει επικαιροποιημένο **ενημερωτικό υλικό** για το κοινό (παρουσιάσεις, αφίσες, βιβλιαράκι δραστηριοτήτων για παιδιά και φυλλάδια -σε ελληνική και αγγλική γλώσσα- για τα μέτρα ατομικής προστασίας από τα κουνούπια, φυλλάδια για τον ιό του Δυτικού Νείλου, πολύγλωσσα φυλλάδια για την ελονοσία και τα μέτρα προστασίας για αλλοδαπούς), το οποίο μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα του Ε.Ο.Δ.Υ. (<https://eody.gov.gr/disease/kounouypia/>). Μπορείτε να αναρτήσετε το υλικό αυτό στην ιστοσελίδα σας, να το ανατυπώσετε -εφόσον επιθυμείτε- προς διάθεση και διανομή του στον τοπικό πληθυσμό της περιοχής ευθύνης σας και να το χρησιμοποιήσετε σε ενημερωτικές συναντήσεις κοινού. Επίσης, ο Ε.Ο.Δ.Υ. μπορεί να σας προμηθεύσει με σχετικό ενημερωτικό υλικό, εφόσον είναι διαθέσιμο, κατόπιν σχετικού σας αιτήματος (στο c.kefaloudi@eody.gov.gr, με περιγραφή του είδους και της ποσότητας του υλικού που επιθυμείτε).

Εν κατακλείδι, η εμπειρία της αντιμετώπισης των νοσημάτων που μεταδίδονται με κουνούπια τα τελευταία χρόνια έχει αναδείξει την **ανάγκη συνεχούς εγρήγορσης των τοπικών και περιφερειακών υπηρεσιών δημόσιας υγείας σε όλες της περιοχές της επικράτειας**, κατά προτεραιότητα σε περιοχές αυξημένου κινδύνου. Οι αρχές δημόσιας υγείας και οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης καλούμαστε να πράξουμε το **μέγιστο δυνατό** για τη μείωση του κινδύνου τοπικής μετάδοσης νόσων που μεταδίδονται με κουνούπια και την προάσπιση της δημόσιας υγείας.

Το Τμήμα Νοσημάτων που Μεταδίδονται με Διαβιβαστές του Ε.Ο.Δ.Υ. παραμένει στη διάθεση σας για περαιτέρω διευκρινίσεις.

Με εκτίμηση,

Δανάη Περβανίδου
Προϊσταμένη, Τμήμα Νοσημάτων που
Επιτήρησης Μεταδίδονται με Διαβιβάστες

Δρ. Φλώρα Κοντοπίδου
Προϊσταμένη, Διεύθυνσης Επιδημιολογικής
και Παρέμβασης για Λοιμώδη Νοσήματα

Θεοκλής Ζαούτης

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Προϊστάμενος Γραμματείας
α.α.
Νικόλαος Ράπτης

Πίνακας Αποδεκτών:

1. Όλες οι Περιφέρειες της χώρας (Περιφερειάρχες, Γενικές Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας), με παράκληση ενημέρωσης των Αντιπεριφερειάρχων Υγείας, των Διευθύνσεων Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας και των Διευθύνσεων/ Τμημάτων Υγειονομικού Ελέγχου & Περιβαλλοντικής Υγιεινής όλων των Περιφερειακών Ενοτήτων της περιοχής ευθύνης τους:

1. **Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης:**
 - Υπόψη Περιφερειάρχη
 - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας
2. **Περιφέρεια Αττικής:**
 - Υπόψη Περιφερειάρχη
 - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας
3. **Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου:**
 - Υπόψη Περιφερειάρχη
 - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας
4. **Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας:**
 - Υπόψη Περιφερειάρχη
 - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας
5. **Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας:**
 - Υπόψη Περιφερειάρχη
 - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας
6. **Περιφέρεια Ηπείρου:**
 - Υπόψη Περιφερειάρχη
 - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας
7. **Περιφέρεια Θεσσαλίας:**
 - Υπόψη Περιφερειάρχη
 - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας
8. **Περιφέρεια Ιονίων Νήσων:**
 - Υπόψη Περιφερειάρχη
 - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας
9. **Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας:**
 - Υπόψη Περιφερειάρχη
 - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας
10. **Περιφέρεια Κρήτης:**
 - Υπόψη Περιφερειάρχη
 - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας
11. **Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου:**
 - Υπόψη Περιφερειάρχη
 - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας
12. **Περιφέρεια Πελοποννήσου:**

- Υπόψη Περιφερειάρχη
- Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας

13. Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας:

- Υπόψη Περιφερειάρχη
- Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας

II. Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), με παράκληση ενημέρωσης (με προώθηση του εγγράφου) όλων των Δήμων της χώρας

Κοινοποίηση:

I. Υπουργείο Υγείας

1. Γενικό Γραμματέα Δημόσιας Υγείας
2. Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Ποιότητας Ζωής
3. Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας
4. Επιτροπή για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση Τροπικών Νόσων

II. Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Τμήμα Πολιτικών Υγείας

III. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, Διεύθυνση Υγείας των Ζώων

IV. Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο

V. Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Υπόψη κου Γ. Κολιόπουλου

Συνημμένα: Ένα (1) έγγραφο

Εσωτερική Διανομή :

Γραφείο Γραμματείας Προέδρου

Διεύθυνση Επιδημιολογικής Επιτήρησης & Παρέμβασης για Λοιμώδη Νοσήματα

Τμήμα Ταξιδιωτικής Ιατρικής

Τμήμα Μετακινούμενων Πληθυσμών

Τμήμα Νοσημάτων που Μεταδίδονται με Διαβιβαστές

Περιφερειακός ΕΟΔΥ Βορείου Ελλάδος

Γραφείο Γραμματείας Αντιπροέδρου Μεταδοτικών Νοσημάτων

Αυτοτελές Τμήμα Διοίκησης

Διεύθυνση Ετοιμότητας και Απόκρισης